

POSTANOWIENIE

Dnia 17 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 17 października 2024 r.
sprawy **T. B.**
skazanego wyrokiem łącznym
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego,
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie
z dnia 9 kwietnia 2024 r., sygn. akt IX Ka 88/24
zmieniającego
wyrok łączny Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie
z dnia 5 października 2023 r., sygn. akt V K 688/23

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. zwolnić skazanego T. B. z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.**

[J.J.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie z dnia 5 października 2023 r., sygn. akt V K 688/23, na mocy art. 568a § 1 pkt 2 k.p.k., art. 86 § 1 k.k. i art. 91 § 2 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 roku w związku z art. 4 § 1 k.k. połączono skazanemu T. B. kary ograniczenia wolności i pozbawienia wolności wymierzone w wyrokach opisanych w punktach 7, 9, 15, 20, 32, 40, 41, 45, 47, 48,

49, 50, 51, 53, 55, 56, 57, 58, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 69, 70, 73, 75, 76, 77, 78, 79, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, wymierzając karę łączną 20 lat pozbawienia wolności; połączono również kary grzywny wymierzone w wyrokach opisanych w punktach 1, 2, 3, 6, 10, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 33, 34, 35, 37, 42, 43, 44, 48, 52, 54, 57, 59, 68, 71, 72, 74, wymierzając karę łączną 810 stawek dziennych w wysokości po 20 złotych; uznano, że w pozostałym zakresie połączone wyżej wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu; na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 71/20 od dnia 22 marca 2023 roku do dnia 5 października 2023 roku i w sprawie II K 362/20 w dniu 5 marca 2020 roku. Poza tym, umorzono postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego w pozostałym zakresie.

Po rozpoznaniu apelacji obrońcy oskarżonego, wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 kwietnia 2024 r., sygn. akt IX Ka 88/24, zmieniono zaskarżony wyrok uzupełniając komparycję wyroku Sądu Rejonowego poprzez odpowiednie ustalenia lub sprostowania; następnie ustalono, że T. B. został skazany również wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe z dnia 2 czerwca 2023 r. (prawomocny z dniem 27 października 2023 r.), sygn. akt X K 9/23, za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k., popełnione w dniu 27 marca 2018 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, za które orzeczono obowiązek naprawienia szkody; uchylono orzeczenia z w zakresie połączonych kar pozbawienia wolności i ograniczenia wolności; na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 roku w zw. z art. 4 § 1 k.k. połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt: 7, 9, 32, 45, 48, 50, 51, 56, 57, 60, 61, 67, 70, 73, 75, 76, 79, 81, 82, 83, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 98, 99, 100, 102 wyroku Sądu Rejonowego, orzekając karę 9 lat pozbawienia wolności; na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 362/20 Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w dniu 05 marca 2020 oraz okres odbywania kary w sprawie IV K 261/20 Sądu Rejonowego Lublin-Zachód od dnia 17 listopada 2023 r. godz. 13:30 do dnia 9 kwietnia 2024 r. godz. 13:30.; uznano, że w pozostałym zakresie połączone w wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu. Na podstawie art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 i 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 roku połączono również kary

ograniczenia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w pkt: 15, 20, 40, 41, 47, 53, 55, 58, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 69, 77, 78, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 97, 101 wyroku Sądu Rejonowego i orzeczono karę 2 lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin w stosunku miesięcznym; uznano, że w pozostałym zakresie połączone wyroki podlegają odrębnemu wykonaniu. Umorzono zaś postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego co do wyroku opisanego w pkt 49 wyroku Sądu Rejonowego tj. wyroku Sądu Rejonowego w Ciechanowie z dnia 21 lipca 2020 r., sygn. akt II K 71/20. W pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymano w mocy.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł obrońca skazanego, zaskarżając go w całości na korzyść skazanego i zarzucając:

„1. rażąco obrazę przepisów prawa materialnego, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. art. 4 k.k. polegającą na braku zastosowania przepisów intertemporalnych należytej kontroli odwoławczej w zakresie rozważenia i odniesienia się przez Sąd II instancji do podniesionego zarzutu oraz związanej z tym argumentacji zawartej w apelacji, dotyczącej niewspółmierności kary do popełnionych przez T. B. czynów oraz braku zastosowania przepisów przejściowych dot. zaliczenia rzeczywistego pozbawienia wolności tj. naruszenia zasady stosowania ustawy karnej, albowiem Sąd odwoławczy poprzestał jedynie na zaliczeniu skazanemu w poczet kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie II K 362/20 Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w dniu 5 marca 2020, oraz okres odbywania kary w sprawie IV K 261/20 Sądu Rejonowego Lublin Zachód od dnia 17 listopada 2024 do dnia 9 kwietnia 2024 r., nie zaliczając skazanemu okresu pozbawienia wolności od 30 marca 2020 r do dnia wyrokowania tj. 9 kwietnia 2024 r., przy jednoczesnym pominięciu przez Sąd odwoławczy faktu dlaczego pomimo konieczności i możliwości zaliczenia tego okresu pozbawienia wolności, Sąd I instancji automatycznie odstąpił od zaliczenia skazanemu tego okresu, naruszając zasadę stosowania ustawy karnej, co doprowadziło w konsekwencji do nieuprawnionej z punktu widzenia procesowego kompilacji niejasnych, wewnętrznie niespójnych depozycji i przez

to powstał stan prawny wymagający konieczność wyeliminowania wyroku jako emanacji nieprawidłowego rozstrzygnięcia w sprawie,

2. rażącą obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, poprzez niepełną kontrolę odwoławczą w zakresie zarzutu dowolnej oceny materiału dowodowego tj. przez naruszenie art. 433 § 2 w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. polegającą na braku rozważenia i odniesienia się przez Sąd II instancji do argumentacji obrońcy zawartej w apelacji, dotyczącej niewspółmierności kary w odniesieniu do popełnionych czynów i dokonaniu dowolnej, a nie swobodnej i wszechstronnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, co doprowadziło w konsekwencji do stanu prawnego polegającego na konieczności wyeliminowania wyroku jako emanacji nieprawidłowego rozstrzygnięcia,

3. rażącą obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. art. 569 § 1 k.p.k.. art. 6 k.p.k. polegającą na braku należytej kontroli odwoławczej w zakresie podjęcia działań przez Sąd II instancji i dołączenia wyroku z akt sprawy Sądu Rejonowego Gdańsk - Południe w Gdańsku, sygn. akt X K 9/23 (po wydaniu wyroku łącznego przez Sąd Rejonowy dla miasta stołecznego Warszawy T. B. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego Gdańsk Południe w Gdańsku, prawomocny z dnia 27 października 2023 r) do wyroku wydanego w tej sprawie w przedmiocie wydania wyroku łącznego, dotyczącej naruszenia przez Sąd II instancji przepisu art. 6 k.p.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. tj. naruszenia zasady prawa do obrony oraz orzekania w sprawie wyroku łącznego przez niewłaściwy Sąd (sąd odwoławczy) oraz na innej podstawie prawnej, albowiem Sąd odwoławczy orzekał w innym zakresie niż czynił to Sąd I instancji a nadto orzekał w sprawie należącej do kompetencji Sądu Rejonowego Gdańsk Południe w Gdańsku, jako sądu który wydał ostateczny wyrok skazujący w pierwszej instancji, orzekający kary podlegające łączeniu przy jednoczesnym pominięciu przez Sąd odwoławczy zasady dwuinstancyjności Sąd II instancji automatycznie zastosował odstępstwa od ww. zasad, naruszając prawo oskarżonego do obrony co doprowadziło w konsekwencji do nieuprawnionej z punktu widzenia procesowego kompilacji niejasnych, wewnętrznie niespójnych depozycji i przez

to powstał stan prawny wymagający konieczność wyeliminowania wyroku jako emanacji nieprawidłowego rozstrzygnięcia w sprawie”.

W oparciu o wyżej wskazane zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości, jak również o uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu Rejonowego oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla miasta stołecznego Warszawy w Warszawie.

W odpowiedzi na kasację prokurator Prokuratury Okręgowej w Warszawie wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście bezzasadna.

Przypomnieć należy, że kasacja nie stanowi trzeciej instancji rozpoznawania spraw karnych, lecz jest nadzwyczajnym środkiem odwoławczym, a zarazem i środkiem kontroli prawomocnych orzeczeń sądowych. To sprawia, że postępowanie kasacyjne prowadzi tylko do oceny kasacji w aspekcie rażącego naruszenia przepisów prawa przez sąd odwoławczy, które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, nie zaś do merytorycznego rozpoznania sprawy, w której kasacja została wniesiona (por. postanowienie SN z 25 lutego 2014 r., IV KK 6/14).

Odnosząc się do pierwszego zarzutu kasacji rażącej obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 4 k.k. mającej polegać na „braku zastosowania przepisów intertemporalnych”, wskazać należy, że zarówno Sąd I, jak i II instancji, rozważyły stany prawne, które można było zastosować w przedmiotowej sprawie i porównały je ze sobą, wykazując, że względniejsze dla skazanego były przepisy obowiązujące przed 23 czerwca 2020 r. W toku postępowania rozpoznawczego, w treści apelacji, obrona nie zakwestionowała przyjętego przez Sąd I instancji stanu prawnego. W kasacji podnosi zaś tę kwestię ogólnikowo, odwołując się do samej treści przepisów, ale nie motywuje tego na kanwie przedmiotowej sprawy. Odnosnie zaś do poruszonego w treści tego chaotycznie zredagowanego zarzutu kasacyjnego zagadnienia zaliczenia okresu rzeczywistego pozbawienia wolności, wskazać po pierwsze należy, że kwestia ta mogła być zawnioskowana przez

obronę w trybie art. 420 k.p.k., po drugie nie została ona w żaden sposób uzasadniona. obrońca domaga się zaliczenia całego okresu izolacji penitencjarnej (od 30 marca 2020 r. do dnia wyrokowania tj. 9 kwietnia 2024 r.), nie dostrzegając, że nie wszystkie kary orzeczone względem skazanego zostały objęte węzłem kary łącznej w przedmiotowym postępowaniu, przyjęto bowiem stan prawny, w którym łączeniu nie podlegały kary wykonane, stąd nie dziwi brak zaliczenia innych niż wskazane w orzeczeniu Sądu II instancji okresów izolacji (między 6 marca 2020 r. a 16 listopada 2023 r.). Tytułem przykładu wskazać należy, że karę orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w Ciechanowie, sygn. II K 71/20, która została ostatecznie wyeliminowana przez Sąd odwoławczy (jako właśnie wykonana), T. B. odbywał w okresie 22 marca 2023 r. - 17 listopada 2023 r. (k. 848v), a zatem w okresie postulowanym przez obronę do zaliczenia, którego z oczywistych względów nie można było przecież zaliczyć na poczet orzeczonej kary łącznej. obrońca nie wskazał zresztą konkretnie, w ramach których z połączonych kar należało dodatkowo zaliczyć okres izolacji skazanego na poczet kary łącznej. W zakresie zaś kwestii poruszanej także w tym samym zarzucie, a dotyczącej nierozważenia niewspółmierności kar orzeczonych wyrokiem łącznym Sądu I instancji, podkreślenia wymaga, że powyższe zostało podniesione w treści apelacji obrońcy, a Sąd II instancji odniósł się do tego bardzo szeroko w uzasadnieniu swojego wyroku, zmniejszając znacznie dolegliwość karną dla skazanego (z 20 lat pozbawienia wolności do 9 lat pozbawienia wolności i 2 lat ograniczenia wolności). Argumentacja Sądu odwoławczego jest przy tym dokładna i rzetelna, a autor kasacji nie sformułował względem niej skutecznej przeciwwagi.

Kolejny zarzut kasacji, korespondujący ściśle z poprzednim, mający polegać na naruszeniu art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. mającym z kolei wynikać z braku rozważenia i odniesienia się przez Sąd II instancji do argumentacji obrońcy zawartej w apelacji, a dotyczącej niewspółmierności kary, również należało uznać za oczywiście bezzasadny. Jak wskazano wyżej, Sąd Okręgowy odniósł się bardzo szczegółowo do kwestii współmierności orzeczonych przez Sąd I instancji kar łącznych, w tym okoliczności przemawiających na korzyść i niekorzyść skazanego, jak również związku przedmiotowo-podmiotowego zachodzącego między popełnionymi przez niego czynami. Odniosł się w ramach czynionych przez

siebie rozważać także do propozycji obrony orzeczenia kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności i zastosowania zasady absorpcji.

Ustosunkowując się do ostatniego zarzutu kasacji, w którym skarżący wskazywał na rażącą obrazę art. 569 § 1 k.p.k. i art. 6 k.p.k., polegającą na „braku należytej kontroli odwoławczej w zakresie podjęcia działań przez Sąd II instancji i dołączenia wyroku z akt sprawy Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku, sygn. akt X K 9/23”, wskazać należy na oczywisty brak podstaw do jego uwzględnienia. Sąd odwoławczy prawidłowo wyjaśnił kwestię związaną z uwzględnieniem w ramach prowadzonego postępowania okoliczności wydania wyroku, który uprawomocnił się po dacie wyrokowania przez Sąd I instancji w przedmiotowej sprawie, wykazując przy tym poszanowanie dla gwarancji zakazu *reformatonis in peius*. W orzecznictwie, w tym również judykatach Sądu Najwyższego, przyjmuje się jednolicie, że Sąd II instancji orzekając jako sąd *meriti* jest władny zmienić orzeczenie w przedmiocie wyroku łącznego po aktualizacji stanu faktycznego sprawy, o ile nie działa przy tym na niekorzyść skazanego. W stanie prawnym i faktycznym niniejszej sprawy skazany nie wykazał, by jego gwarancje procesowe zostały naruszone przez dołączenie wskazywanego wyroku, przy jednoczesnym wyeliminowaniu innego wyroku, który został wykonany. Kary wymierzone w obu wyrokach (wyeliminowanym i włączonym) były tożsame (8 miesięcy pozbawienia wolności), a zatem granice wymiaru kar pozbawienia wolności pozostały w postępowaniu odwoławczym takie same, jak w postępowaniu przed Sądem I instancji. Argumentacja autora kasacji, skoncentrowana wokół domniemanego naruszenia prawo do obrony, zakazu działania na niekorzyść skazanego czy też zasady dwuinstancyjności postępowania oraz pozbawienia sądu rejonowego ustawowej kompetencji do połączenia wyroków, jest nie tylko powierzchowna i lakoniczna, ale również nie znajduje żadnego uzasadnienia w realiach przedmiotowej sprawy i w obowiązujących przepisów.

Z powyższych względów, nie dopatrując się w przedmiotowej sprawie zaistnienia którejkolwiek z wymienionych w treści art. 439 § 1 k.p.k. bezwzględnych przyczyn odwoławczych, ani innej rażącej obrazę prawa mogącej mieć istotny wpływ na treść orzeczenia Sądu II instancji, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 535

§ 3 k.p.k., zdecydował o oddaleniu kasacji obrońcy skazanego, jako oczywiście bezzasadnej.

Dostrzegając pobyt skazanego w zakładzie karnym i zwolnienie sądowe z kosztów postępowania rozpoznawczego w obu instancjach, Sąd Najwyższy postanowił zwolnić T. B. również z kosztów sądowych postępowania kasacyjnego, obciążając nimi Skarb Państwa.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[J.J.

[ał]]